

Секція І. Аналітично-практичні напрями економіки та природокористування

4. Офіційний веб-сайт «Простобанк Консалтинг». Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.prostobiz.ua/spravochniki/kompanii/id/957>.

5. Стрішенець О. М. Економічна теорія навч. посібн. / О. М. Стрішенець, Л. В. Єліссєєва, В. І. Ліщук. – Луцьк: СЛУ ім. Лесі Українки, 2014. - 240 с.

6. Стрішенець О. М. Товарне виробництво і торгівля в Україні (друга половина XVII-кінець XVIII ст.): монографія / О. М. Стрішенець – Чернівці: «Місто», 2009. – 304 с.

УДК: 31:338.432

Януль Світлана Юріївна

студентка Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки

Матвійчук Наталія Миколаївна

доцент Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ ЯК ШЛЯХ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Сучасна екологічна ситуація в Україні має кризовий характер через ігнорування принципів раціонального природокористування та значне виснаження природно-ресурсного потенціалу. Основними проблемами промислових процесів з екологічної точки зору є: низький рівень технологічної забезпеченості, понаднормове забруднення середовища, велика кількість використовуваних ресурсів при невисокій ефективності їх використання, екологічна несвідомість суспільства. Одним із чинників є бажання суб'єктів господарювання отримувати більший прибуток шляхом використання застарілих технологій та обладнання [1].

Зважаючи на таку велику кількість проблем, виникає потреба в розробленні заходів щодо екологізації промисловості як найбільшого забруднювача навколишнього природного середовища. Екологізація економіки та перехід до сталого розвитку забезпечує збалансоване вирішення соціально-економічних завдань, в тому числі й збереження сприятливого стану зовнішнього середовища і природно-ресурсного потенціалу в цілях задоволення життєвих потреб сучасного і майбутніх поколінь.

Концепцією національної екологічної політики на період до 2020 року, схваленою 17 жовтня 2017 року Кабінетом Міністрів України визначено, що екологізація промисловості повинна передбачати:

- розроблення методології визначення ступеня екологічного ризику для навколишнього природного середовища, обумовленого виробничою діяльністю екологічно небезпечних об'єктів;
- впровадження новітніх наукових досягнень, енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій, маловідходних, безвідходних та екологічно безпечних технологічних процесів;
- удосконалення еколого-економічного механізму з метою стимулювання впровадження екологічно безпечних технологій та природоохоронних систем, широке застосування екологічного аудиту та сертифікації виробництва;

- налагодження ефективного екологічного контролю з метою управління техногенним навантаженням, раціональним використанням природних ресурсів і розміщенням продуктивних сил;
- впровадження екологічно ефективних методів організації виробництва, принципів корпоративної соціальної відповідальності, більш чистого виробництва з метою зменшення обсягів викидів і скидів, мінімізації утворення відходів та комплексного використання матеріально-сировинних ресурсів, у тому числі вторинних;
- розвиток державної системи моніторингу навколишнього природного середовища [2].

Державний механізм управління процесом екологізації промисловості має виконувати такі основні завдання: стимулювати впровадження екологічно чистих технологій, створювати економічну зацікавленість у проведенні природовідновлювальних і природоохоронних заходів та регулювати процес розміщення нових промислових об'єктів в умовах жорстких екологічних обмежень. Для виконання першого завдання необхідним є посилення регулюючої ролі економічних інструментів, насамперед податкових, – екологічні податки за забруднення довкілля повинні бути суттєвими і спонукати забруднювачів до впровадження екологічно чистих та ресурсозберігаючих технологій. Повинні також суттєво відвищитися штрафні санкції за порушення екологічного законодавства, які на сьогодні є настільки мізерними, що підприємству простіше заплатити їх, аніж здійснювати активні заходи по запровадженню екологічно ефективних методів організації виробництва [3, с. 447]. Поруч із цими заходами необхідно ввести податкові пільги для підприємств, які використовують екологічно чисті та ресурсозберігаючі технології.

В комплексі з економічними методами стимулювання екологізації промисловості, слід розвивати систему екологічного ліцензування, сертифікації, акредитації та експертизи, що мають забезпечити оцінку відповідності продукції, робіт та послуг екологічним вимогам, стандартам та нормативам. Попередження реалізації продукції, небезпечної для здоров'я населення та навколишнього середовища, сприяння споживачам в ефективному виборі екологічної чистої продукції та послуг сприятиме створення умов для інтеграції нашої економіки в світовий ринок.

Список використаної літератури

1. Варламова С. І. Екологізація промисловості в Україні: проблеми та перспективи / С. І. Варламова, І.С. Варламова // *Ефективна економіка*. - 2016. - №1. - С. 2-5.
2. Концепція національної екологічної політики України на період до 2020 року від 17.10.2007 № 880-2007-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/880-2007-%D1%80>
3. Матвійчук Н. М. Екологічне оподаткування як інструмент фінансування природоохоронних заходів держави / Н. М. Матвійчук // *Глобальні та національні проблеми економіки*. – 2017. – Вип. № 15. – С. 445-450.
4. Матвійчук Н. М. Фінансове стимулювання енергозбереження в Україні / Н. М. Матвійчук // *Науковий вісник НЛТУ України. Серія «Економіка природокористування»*. – 2015. – Вип. 25.7. – С. 94-100.